

Konu: **Bilim**
Yazı: **89**

Morfogenetik Alan

Doç. Dr. Haluk Berkmen

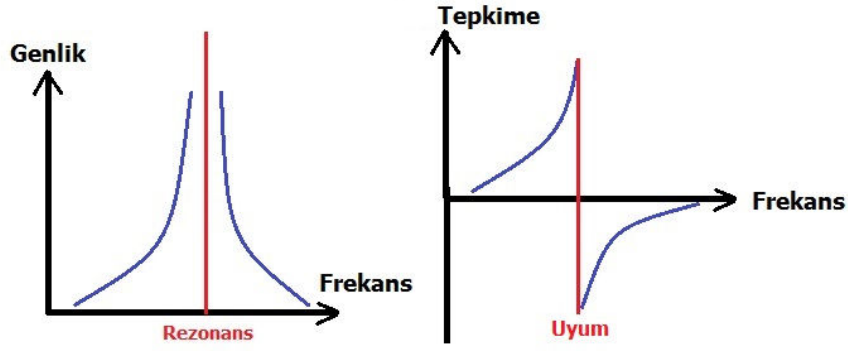
İngiliz biyologu **Rupert Sheldrake** (d. 1942) türlerin evrimi konusuna Darwin'den farklı bir yorum getirmiştir. **Charles Darwin** (1809 – 1882) kalıtsal değişim (mutasyon) ve doğaya uyum sağlayarak seçim (seleksiyon) sonucunda türlerin hem varlıklarını sürdürdüklerini hem de yeni türlerin oluştuğunu savunmuştur. Darwin tarafından 1859 yılında ileri sürülen evrim kuramı ufak değişikliklere uğrasa da günümüze kadar geçerliliğini korumaya devam etmektedir.

Sheldrake ise türlerin evrimine farklı bir yorum getirmiş, **Morfik Rezonans** kavramını ileri sürmüştür. Morfik sözü morfoloji sözünden türer ve organizmaların yapıları ve şekilleriyle ilgilidir. Rezonans ise düzenli bir dış etki sonucu sistemin bazı özel frekanslarda aşırı titreşmesi demektir. Rezonansın oluşabilmesi için etkinin sistemin dışından gelmesi ve aşırı titreşimin sistemin özel frekansında (frekans saniyedeki titreşim sayısıdır) olması gereklidir.

Her türün kendine özel davranış şekilleri ve özel bir beden yapısı vardır. Bu ortak özellikler türün genel morfolojisi olarak özetlenebilir. Demek ki "morfik" sözü sadece dış görünüşle değil, iç genetik yapı ile ve türün davranış şekilleri ile de ilişkilidir. 'Morfik Rezonans' kavramı canlı bir tür üzerine etki eden bir enerji alanının varlığını öngörmektedir.

Türün ortak belleğine ve genetik yapısına etki eden bu enerji alanı türün hem dışsal hem de içsel değişimine yol açtığını söyleyebiliriz. Yani, bu enerji alanı türün doğal Rezonans frekansında titreştiğinde türün tüm üyelerini ani bir **Kuantum Sıçraması** ile değiştirebilmektedir. Zira rezonans frekansında, nesne süreksiz ve ani bir değişimle bir tepkimeye girer ve farklı bir yapıya dönüşebilir veya kırılabilir. Tepkimeden kasıt, etkileşim sonucu türün kendi özelliklerini kaybederek yeni özellikler kazanmasıdır. Morfik Rezonans da bir tür genetik tepkimeye yol açarak türün tüm bireylerinde ortak ve farklı bir **Morfo-Genetik** yapının belirmesini sağlamaktadır.

Rezonans frekansını grafik olarak anlatmak sözel olarak anlatmaktan daha kolaydır. Bu bakımdan alttaki iki grafik çizim bu mekanizmanın anlaşılmasında yardımcı olacaklarını düşünüyorum. Rezonans Frekansı kavramı her ne kadar cansız nesnelere için geliştirilmiş olsa da canlılara da uygulanabileceğini göreceğiz.

Üstteki grafiklerden soldakinde titreşen bir nesnenin –örneğin bir demir çubuğun- titreşim genliğini dikey ekseninde, ve dış etkinin frekansını da yatay ekseninde gösterelim. Titreşim frekansı Rezonans frekansına (tınlaşım frekansına) ulaştığında bir anda genlik aşırı derecede artar ve sistemde ani bir değişim oluşur. Örneğin, titreşen bir demir çubuk Rezonans frekansında kırılabilir. Rezonans frekansı aşıldığında sistemdeki titreşim genlikleri gittikçe azalır. Dolayısıyla Rezonans frekansı sistem için bir kritik kırılma ve değişim noktadır.

Sağdaki grafikte ise sistem Rezonans frekansına ulaştığında yüksek bir tepkime noktasından aniden daha düşük bir tepkime noktasına geçiş yapmaktadır. Düşük tepkime noktası sistemin değiştiği **kritik nokta** olarak görülebilir. Düşük tepkime noktası sistemin daha yüksek bir enerji seviyesinden daha düşük bir enerji seviyesine geçiş yaptığı noktadır. Bir bakıma sistemin dış şartlara ve **Enerji Korunumu** yasasına uyum sağladığı noktadır.

Bu iki grafik sadece cansız sistemlere değil, canlı türlere de uygulanabilir. Her canlı tür dış şartların etkisi altında sürekli yaşam savaşı verir. Türün beden şekli ile davranış şablonları –beslenme ve çoğalma şekilleri- o türün genliği olsun. Dış etkiler de türe etki eden bir tür titreşen enerji alanı olsun. Bu alanın titreşim frekansı kritik bir noktaya ulaştığında türün yapısında bir kırılma oluşur. Tür ya yok olup bedeni fosilleşir, veya kısa zamanda değişip yeni bir türe dönüşerek varlığını sürdürür. Yeni bir tür oluştuğunda Rezonans frekansı aşılmış olacağından dış görünüş ve davranış şekilleri değişeceğinden genlikte azalma olur.

Yeni tür eskisine göre çevresi ile daha uyumludur. Yani daha az enerji harcayarak daha çok enerji depolar. Örneğin, çok hücreli canlılar tek hücreli canlılara göre daha az enerji harcarlar. Zira hücreler arasında bir tür işbirliği ve uzmanlaşma geliştiğinden enerji depolamak çok daha kolay ve ekonomik olur.

Shaldrake'ın Morfik Rezonans yaklaşımı türlerin evrimine yeni bir yaklaşım ve yorum olmaktadır. Morfik Rezonans sadece genetik yapıyı değiştirmekle kalmamakta, ayrıca türün ortak bir bellek geliştirmesine de yardımcı olmakta, türün **stereotipik** (basmakalıp) davranışlarının kritik noktada değişimini de sağlamaktadır. Bu değişim sadece genetik bir bedensel değişim değildir. Tür içindeki fertler kritik bir sayıya ulaşmış ortak ve yeni bir davranış şekli uygulamaya başladıklarında aniden türün tüm fertleri, birbirlerini hiç görmemiş olsalar dahi, davranışlarını değiştirirler. Bu durumun örneği "100 maymun" gözleimidir (*).

(*) <http://www.ebrufeyizoglu.com/index.php/calmalarm/38-calmalarm/77-100maymun-deney->